

Szerkesztőség:

Felső-utca 1. szfm II. emelet

Pénzügyi leveleket csak ismert
közli fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Felső-utca 1. sz. (Ungarländer Albert
könyvnyomdájában)

Hirdetések díjazása szerint.

Egyen szfm 5 kr., hónap- és vasár
nap utáni szfm 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és keddnap után is.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva.

Egyen szfm	12 frt
Hét szfm	6 frt
Negyed szfm	3 frt
Egy hóra	1 frt

Videkre postán küldve:

Egyen szfm	13 frt — kr.
Hét szfm	7 frt — kr.
Negyed szfm	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben szentendők.

Százalékok nem adunk.

A véderő reformja.

Budapest, november 6.

(F.) Béke lábán kitesz Oroszország hadserege (közakkal együtt) 930,000, embert, Franciaországé 519,000, Németországé 505,000, — Olaszországé 278,000, Ausztria-Magyarországé 250,400, hadilábon meg Oroszországé 10 millió, Németországé 6 és fél millió, Franciaországé 4 millió felül, a miénk 6 millió. Mi következik ebből? — A legújabb véderő-reform. Ugyanis e nagy kerek összegek egymással összehasonlítva azonnal meggyőznek arról, hogy hadi létszámunk arányos a többi nagyhatalmasságokéval, de a béke létszám aránytalan a többi államokéhoz viszonyítva, és ugyancsak elégtelen a hadi létszámhoz képest. Igen közel fekvő tehát, hogy e nagy különbség folytán véderőnknek magva, t. i. az iskolázott és fegyelmezett training alatt álló rész kisebb másokénál. Ezen aránytalanságot kisebbíteni törekedett minden eddigi véderő-reform s ez ezújra a legújabb javaslatnak is. Ez okból fölemeli a közös hadsereg ujonczjútálékát, fixirozza a honvédséget, melynek csapattestét ennélfogva szintén erősíti, nagyobbítja, a szolgálati időt meghosszabbítja úgy, hogy a honvédség teljesen egy szívrozra emelkedik a közös hadsereggel, és végül erősen megszorítja és alaposan akarja kiképezni a póttartalékokat.

Nem tagadhatja senki, hogy ezek csakugyan mind hiányai voltak eddig hadseregvezetőnknek, s így tulajdon részben nem egyebek a reformok, mint e hiányok gyökeres pótlása azon alkalomból, hogy 1889. év végével lejár az idő, melyre a hadsereg létszáma megállapított. A hadseregnek hadi létszáma csak a papíron 800,000, valóságban azonban jelentősen kisebb, mert nagy számot tesznek ki, azok kik a véderő-reform 26. §. alapján mentesek, kik betegek, fogszárgatásnak, csendőri, ismeretlen tartózkodásnak, állami ménes telephelyhez beosztásnak, szabadságon vannak stb. stb. Hogy tehát a 800,000 ember tényleg kikerüljön, vagyis a 8 százalékra menő hiány pótolásak, 864,000 főnyi anyakönyvi létszámra

van szükség, annak megfelelő 103,100 főnyi évi ujonczjútálék, szemben a jelenlegi 95,474-el.

A honvédség létszáma nem emeltetik föl, hanem biztosítatik, mert hisz az eddig nagyon ingadozó volt, így pl. 71-ben, 29,117, 75-ben 9802, 85-ben 9005. Ily nagyfokú eltérések és ingadozások igen nagy hátrányt képeznek általában, de különösen lehetetlennek teszik, vagy legalább rendkívül megnehezítik egy egészséges és minden tekintetben czél szerű ujonczkiképzetési rendszernek keresztültelét, s a mely lehetővé tenné, hogy a honvédkötelesek tulságos zaklatástól és polgári foglalkozásokból való gyakori kizavartatástól megóvassanak.

Ezen hátrányok megszüntetése céljából kell tehát a honvédség kiegészítését is biztos és állandó alapokra fektetni, szóval számára is ujonczjútálékot megállapítani, mely nem mint eddig a póttartalék — jutalék után, hanem mindjárt a hadsereg ujonczjútálékának fedezeté után volna kiállítandó. Ekképpen a 200,000 főnyi honvédségre szükséges évi 12,000 ujoncz

A harmadik főtendecziája a javaslatnak, mely miként az egészben, de különösen is ebben az első hadseregnek, a német hadseregnek intézkedéseit szem előtt tartja, megkészszerzi a póttartalékokat. Ez ugyanis nálunk nagyon gyenge, alig elégséges arra, hogy betegség és első veszélyek által kidőlt helyét betöltsék, hogy elemelt korrú népfelkelőknek kell erre szolgálnok. Ezentúl tehát az egész hátraléka a katonaköteleseknek ide lesz beosztva, u. m. a felmentettek (hisz ez meg se fér a közterhek egyenlő viselésének elvével), a fölöslegesül maradó hadképesek, a »kevésbé alkalmasok«-nak találta stb., mi által a póttartalék száma 25,000, illetve a magyar korona országaira 11,000 fővel szaporodnék. A póttartalékokok nem csak 8 heti fegyvergyakorlatnak volnának alávetve, hanem, miként a német hadseregben, résztvennének a tartalékosok fegyvergyakorlatain.

Végül föl kell említenünk, hogy mind e szaporítások gyökerükben lényeg

ges változásokon fognak keresztülmenni azon tervbe vett intézkedés által, hogy a szolgálóti köteleesség csak a 21-ik évben fog kezdődni. Nem is szükséges egyébként bizonyítani, hogy a magasabb korban fejlettebb lévén a test, több a »tauglich«-fiu, mint statisztikával.

Igy Magyarországon 1000 hadköteles közül volt 1882-ben:

az I. korosztályban 167 mértéken alóli	a II. " 92 " "
" III. " 59 " "	" IV. " 59 " "
Gyenge volt 1000 közül:	
1882-ben I. korosztályból 399	" II. " 347
" III. " 266	
83-ban 406,342,289,	
84-ben 433,385,285.	

Ez mutatja, mily nagy a különbség a 20. és 21-es közt, s azért fogja — nézetünk szerint — ez a reform a legnagyobb lökést adni a hadseregnek. Ebben van a javaslat legnagyobb ereje és súlya fektetve.

Egészben véve a javaslat kétségkívül igen nagy terhetek ró mi ránk, kik azt anyagi, testi és pénzügyi erőnkkel viselni fogjuk, de el fogjuk bírni ez áldozatokat, mert jól tudjuk, hogy az idő mértéke azt ránk, melynek parancsára ellen veto-nk semmit sem nyomna a mérlegben. A hadsereg nem maradhat meg régi chablonjaiban. mi 68 és 78-ban jó volt, az 88-ban elavult és elégtelen. Régi hiányokat és kézagokat nem lehet egyszerűen meghagyni, nem csak azért, mert más államok is segítenek ily bajon, hanem azért is, mivel elavult állapotokat fenntartani nem szabad s nem is szoktunk. Ugy vagyunk vele, miként egy orvos mi tét előtt a beteg részéről, az operáció is fáj, de meg kell lennie, mert különben az orvosok nem állnak jól a következményekért!

„Ungarn existirt nicht!“ Bertha Sándor házasfőjéről, Parisból — az „Orsz. Ert.“ útján — a következő sorokat kaptuk: „Igen tisztelt szerkesztő ur! A francia rendőrfőnök a Franciaországban tartózkodó idegenek beiktatására vonatkozó s egészen

belügyi természetű rendelete igen váratlan eredményt szült. Azt, t. i., hogy a keresztültelével megbízott alsóbbrendű közegek geográfiai járatlanságáért a magyar sajtó a párisi osztrák-magyar nagykövetséget teszi felelőssé, a mennyiben azzal vádolja, hogy megengedte a beiktatkozó magyar alattvalókat osztrák kategóriába soroztatni. — Miután magam is a beiktatottak közé tartozom, ezen téves felfogás ellenében, szabadon elmondanom a valódi tényállást. En október 19-én voltam a rendőrségen s miután magamat magyarnak vallottam, engem magyarnak írtak be. Ez az egy eset már kizárja annak lehetőségét, hogy a beiktatásnál politikai helyzetünk rendszeresen ignoráltnak s arra enged következtetni, hogy a jelentkező magyarok nem fektettek elég súlyt — vagy irancia nyelven nem voltak képesek elég súlyt fektetni nemzetiségük meghatározására, épp úgy, mint ama hannoveri, kit szintén osztráknak keresztelt valami jámbor, számfelírti iktató. Ezek alapján, mindenki be fogja látni, hogy, mint a francia mondja, az egészért egy másoktól sem érdemes megvágcsolni. Nem is tartottam volna szükségesnek az ügy hosszabb szellőztetését, ha mála nehány magyar lap a párisi osztrák-magyar nagykövetség elé idő szerinti vezetőjét, Zichy Tivadart gróf nagykövetségi tanácsát személyesen nem támadja meg. A fentebbiek kellően konstatálják, hogy vád a konkrét esetben nem érthető — az elkövetendő hibák kiküldése végett, előre lépéseket tenni, képtelenség, — de nem egyébkör sem, miután a párisi magyar kolónia előtt elég ismeretes őszinte hazafisága. Ez kész tette őt 1881-ben a párisi kölcsönösen segélyező magyar egyesület elhelyezésének feladvásakor oly felavató beszédre, melynek emelkedett s igaz magyarsággal telt hangulata a legnagyobb lelkesedéssel idézte elő s az vezérelt akkor, midőn ugyebaj az egyesület honfoglalásának soha sem szűnik meg tanácsosai, szóval, tétlen segélyre jönni. — Annak reményében, hogy ha az igazalomból mindig marad hátra valami, tán a védelem sem hangzik el minden utóhang nélkül, soraim azon kívánsággal zárom be: adja Isten, hogy nemzetiségünk ne legyen soha komolyabban veszélyeztetve, mint most itt s legyenek mindig oly jó magyar tagjai, mint Zichy Tivadar gróf. Fogadják, igen t. szerkesztő ur, legközelebb nagybetegeküldésem kifejezését, Paris, 1888. november 3-án, tisztelt szolgája, Bertha Sándor. U. I. Ugy hallom, hogy a hibásan beiktatott magyarok már értesítve vannak arról, hogy beiktatási jegyeik kívánságukra kiigazítottak.

Az izraeliták házassága érdekében a vallásügyi miniszter következő rendeletet

bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz:

„Felmért kételyek folytán értesitem a közönséget, az izraelita nősülők szándékozó feleket születési bizonyítvány nélkül összehadni nem szabad, minden oly esetben tehát, midőn a házasságra lépni szándékozó izraelita vallású egyén, születési bizonyítványt szabályszerű anyakönyvi kivonat alakjában, bármily oknál fogva beszerezni s felmutatni nem képes, hozzáam esetről-esetre jelentést teendő oly célból, hogy vagy a születési utólagos anyakönyvi bejegyzés rendelkezések el, vagy ha a születés körülményei kipuhatolhatók nem volnának, az illető egyénnek születési bizonyítvány hiányában felderíthető egyéb adatok alapján való házasságra léphetése engedessék meg.“

A regále megváltása.

Több mint két heti ülésezés után kedden befejezte elvégre a ház bizottsága a regále-megváltási törvényjavaslatot előkészítő tárgyalását. A mai délen az igazságügyi miniszternek és államtitkárnak közreműködésével először is a regále-megváltási ügyek nyilvántartásának kérdése nyert megoldást, utána pedig az a viszony, melyben a megváltási művelet végrehajtásának átmeneti időszakában az eddigi bérlokok fognak állani egyfelől a bérbeadók, másfelől az államkincstárral. Az eddigi regále-bérlokok iránti méltányosság által vezéreltetve, felvette a bizottság a törvényjavaslatba azt a fontos rendelkezést, hogy ha az italmérségi jog a hasznosítására szolgáló épületeken s telkeken kívül földbirtokok vagy egyéb bérleti tárgyakkal együtt, egy szerződésben adott bérbe s a haszonbérlet tárgyat az italmérségi jog képezi, jogában áll a bérlokok az egész haszonbérleti szerződést 1889. decz. 31-ére felmondani.

Hasonló méltányossági tekintetek indították a bizottságot az átmeneti intézkedések egyik további pontjának módosítására. A törvényjavaslat kimondja, hogy a kincstár 1892. végéig a község területén gyakorolható kizárólagos italmérségi jogosultságot bérbe adhatja a községnek, vagy pedig egy vagy több vállalkozónak. Hogy a községnek a regále-megváltás folytán igen sok esetben megnehezűdő helyzetén legalább az

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(November 8.)

A magyar antiszemita.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája —

Egy öreg erdélyi főúr, a ki már évtizedek óta nem mozdul ki a kastélyból (nem ereszti a szűkebb patriotizmus meg a közsvény) 1883. tavaszán kiszól a kocsisához:

— Fogj be Pistát megynünk! ...

Megynünk, de hát hová? Elbámult a kocsis rettetésképen. Csodálta a fejét, de azért csak mégis előhúzza az udvar közepére a veszekedett Mária Terézia korabeli csaszát. Kikereste a löszerszámat valahol a padláson. (Biz azon már a tyúkok hálta.)

Az egész falu elbámult a kihúzott hintó láttára, de legjobban bámult a két pókos lábó ló, hogy hát mi az ürdögöt köztözi őket a kocsis ama bárka elé? Csak tán nem akarja, hogy ők azt buzzák.

Jelentésként kevés vártatva a grófnak.

— A kocsis elállott nagyságos uram.

(Mert nem afféle méltóságos gróf.)

Feltűnt az ősz beteges főúr és parancsolta:

— Hajts a Pestre induló vonathoz.

— Hm! Pestre megy a gróf! Fel-fordult a világ! Vajjon mi történhetik Pesten?

Nemokára kistűlt.

Az öreg gróf a főrendiház ülésére sietett. Arra, a bizonyos ülésre. Es ott leszávozott a zsidóházasság ellen.

Elmennyidőrtte a maga nemjét, azt is megmondhatom, hogy hol. A „B“ betűben, a Bánffy között a azzal újra visszautazott Erdélybe.

Letti is becsülete azóta odahaza. A zsidók remegve emlegették nevét, az antiszemita büszkén.

— Bánffy gróf tehát antiszemita —

bravó!

Ennek jó lesz hasznát venni! De az a furcsa, hogy ez nem az antiszemita juttat eszébe, hanem a zsidóknak.

Van ugyanis a grófnak egy zsidó árendása az egyik községben, a ki ötven esztendő óta háromszáz forintot bírja a regáléért.

Ötven év óta megváltozott minden, sokféle kormány történt, a tőlt föl, kilencz-szer fordult a világ fenekestől, a pénz értéke felszállt meg leszállt, a regále értéke emelkedett, de az árenda összeg nem változott.

Az öreg Aron most is háromszáz forintot fizet, mint fiatal korában.

Hát erre a regáléra vetették szemüket a zsidók.

Három négy zsidó találkozott, a ki nyolczszáz, kilenczszáz, egyik pláne ezer forint árendát ígért. Egy keresztény ember is beállt zsidóknak s gondolván, hogy a kereszténységnek most hasznát veheti, s csak hatszáz forintot ígért az árendáért.

Most hát majd elvállik, mennyire antiszemita a Bánffy gróf.

Bánffy gróf olvasván az offerteket, következő monológot tartotta:

A koromást kéri. Többet ígérnek érte. Ezer forint szép pénz.

Hogy — azt mondja ez a levél — az

öreg Aron már ötven éve bérli potom Aron.

Az ám, csakugyan ötven esztendő ...

Bizony ötven! Hogy elfolytak az évek! Nekem ugyan eszembe sem jutott volna.

Szegény Aron ötven évig mérí már azt a hitvány lőréjét. A golyától is sok, ha egy egész napon áll féllábon. Bizony isten illő dolog volna már tenni valamit az öregért...

Hej audiat! (A titkár belép.)

Irja meg amies annak az Aron zsidónak, hogy a regále árendáját leszállítom eszentul százötven forintra.

Ilyenek azok a magyar antiszemiták.

Rotter János.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Az aradi tanítónak ma nagy öröme van. Leikese des langja gyul meg arcukon. A mit az igazság diadala érte, a mi a jól megérdemelt érdem jutalmazásának hallatára lelkünkben ébred, az a boldogító

szelid harmonia ömlik szét s attól terem a lelkesedés, melynek bizonyára mind nagyobb és nagyobb lesz a hullámgyűrűje; mert az, hogy Rotter János, jelenleg a nagykörűti leányiskola egyik szaktanára O F e l s ő é t ő l a z a r a n y k o r o n a s r e d m k e r e s z t l l ő n k i t ü n t e t v e, — másokban is az igazság győzelmének boldogító érzését hinti el, azt a megközelítő elpalástolhatatlan érzést, mely lelkünknek egyik legszebb nyilatkozása.

Es talán a tanítók öröme, midőn rendükből egy ki lesz tüntetve, mely visszhangzik rajkuk is, — minden hatalmas-sága mellett nem oly nagy, mint az a generáció, mely a hírek hallatára gyermekkorai reminisczenziákat kénytelen felkötöni, és ezek ellenállhatatlansága között őrtüni a volt tanárak kinttatásának. Meny-nyi ember, mennyi női gyöngéd kebel fogódik el; mennyien beszélnék már is a kedves tanárról; s mennyien fognak beszélni, ha szarnya kel a hír s egész teljességben felgyul az emlékezés tüze, annak sugara aranyozzák be egy munkás életnek ezt a szép ünnepét, ha szavakat nyer a lelkesedés és szóról-szóra kifejezést nyer a mult, a hála, a szeretet, az emlékezés boldogsága ...

Oly öröm, melyért méltó egy egész élet munkakerévé feláldozni, melyért méltó 53 évig várni.

Mennyi ember hull 53 év alatt a felledés tengerébe! Volt, megszűnt; csak kiválság, midőn oly terhes pályán, milyen a néptanító, 53 év adatik kedvvel, a lelkesedés, ügyeszetet lankadása nélkül dolgozni és gyönyörködni a munka diadalában, kislakulni látni emberi jellemeket; látni, hogy az elvetett hóg miként hoz gyümölcsöt; a közművelődés nagy építeléshez elhordott kövek minő szilárd alapjai egy nagy, hatalmas épületnek, a kultúrának.

A terhes munkának eme megfigyelése egyzersémet eszményítés is, melyből a lelkesedés táplálkozik, mely nem stílyeszi le a tanítást napimunkává, kenyérkeresetté, de a hivatottság ihletével ösztönöz, buzdít, a pályaszeretettel növeli, a fény elnyomja az árnyat, a töviset nem szurnak, — a mely uéb munkában az évek elsuhanak, az idő elvesztí romboló hatalmát, az örök-ifjúság-nak forrásává válik a lelkesedés, melyhez később a jól betöltött kötelesek édes tudása, a nevelői munka között megörzött visszaemlékezések jönnek s ezek megterem-

tik a lélek összhangját, boldogságot követnek.

Igy értem én azt a fiatalos lelkesedést, mely a Rotter bácsi szeméből kiu-gárik, azt a makacs ellenállást, hogy így a mindent pusztító élettel harcot visel, azt a meg nem támadható vas egészséget, mely képes az akadálytalanul teljesíteni köteleességét, azt a rajongást, mely akár a közszellem pályában, dagályában egyforma, azt az ideális gondolkodást, melyet a mindent hatalmakodó pesszimizmusnak nem sikerül beárnyalni, elhomályosítani.

O is egyike azoknak, kiket e szeretett haza regeneráló levegője ujja tett; egyike azoknak, kiknek bölcsőjét nem e házban ringatták, sem magyar dal álmosítá meg csecesmős korában, a ki nem magyar, de magyarrá lett.

Szűflett Rohlában, Morvaországban 1818 május 18-án. Még pályája iránti előszeretettel s ahoz a tanulmányt sem e házban szerzte, mert Olmützen tanult s ott is szerzett elemi tanítóságra oklevelet 1835-ben. A nemesebb vágyak, a tetterő azonban már nálunk szerzett tét és a negyvenes évek küzdőmei, a nagy reformtörévek már itt találtak. Es a lelkes ifjúnak érzében való ujjászületése nagyon alkalmas volt a tetterőjézt érző magyarság felébredésé, mely a visszamaradottsághól szédítő sebességgel óhajtott európai nivóra emelkedett. Es ha a friss eszmék, melyek itt-ott befészkelődtek a kedélyekbe, ha nem is hajtották volna végre a szellemi ujjászületést, megadatott ama ritka tényezőnek: 1843-nak, melyek vele annyit kereszteltek meg nálunk, ezt a különös bűbajt, hatalmaságot, melyet mi meg sem érthetünk, csak eredményeit csodálhatjuk. Amaz eredményeket, melyek a Saut átváltozásához képest oly sok nemzet fűsiből teremtetett számunkra rendületlen búsodó bajtársakat, honfiakat, egy nemzet-séget, érzében is, aztán nyelvben is magyart.

Ez az érzésben való ujjászületés adott a Rotter bácsi kezébe kardot, mikor a nemzet, az ő nyi nemzete örvendőmi harcát vitla, olyan lelkes honfi tüzelt harcra, a minő lelkesedéssel harcolt ma kultúrájért. Es ha a kultur-harcában érdemét elismeri, méltányolják, kiveszik a közharosok legiójából, kivették akkor is két arany passzomant ragyogott a mentéjén, csakhamar főhadnaggyá lett. Előbb mily sanyaru helyezte vol! mint kisebb nagyobb helyeken működő vidéki néptanítónak, csak azok

tudhatják, a kik fájdalom még ma is, a falusi tanító helyzetét ismerik, s azt is, hogy a világra szóló haroz után beállt mely csend mennyire bénította meg az ő lelkes bürgalmát, mily fáradtságba került neki csak fellálatni is magánkereskedelmi iskoláját, melyet majdnem három évtizedig tartván fel, ugyiszlán egész Délmagyarország közművelődésének egyedüli tényezője lön. Ez iskola folyton fejlődött a korrál, így az 1864-ben alreáliskolává változott, melyben mint igazgató 14 évig működött, minden benne elért eredmény nevéhez tapad. — A nagy szellemi átalakulás uttörője a tiszteteket agasztán, kinek hervadtatlan érdeme az is, hogy a magyar szellem és érzések temploma volt az ő iskolája ama korban, midőn a honzereteket, megőlni érdem, ápolni bűn, ezt kinyilatkoztatni meg életveszedelem volt.

1867-tel új aera kezdődött a tanügyben. Valami, majdnem előzmények nélkül hirtelen átalakult, filantropikus eszmék, a liberalizmus követelése nyertek uralkodást; a kiket e követelések késztetlelenn találtak a régiak közül, azok lemaradtak. Rotter bácsi nem maradt le, mert a közszellem követelésének hirdetője volt; a fellendült lelkesedésnek nem kellett őt edzenie, az ő lelkesedéséből merítették sokan, hogy magyar nemzeti műveltség teremtessék.

De a művelődés történetnek lapozása közben akárhányszor beigazoltatik az, hogy az apostolok egyzersémet nagyon rossz katonák. Pestalozzi, Francke mindinkább jobban értették a zajtáshoz, mint a kivitelhez, — a mi náluk szembeötöl, és felemlítették, az eszme hirdetőinek kisebb érdemű tagjainál is ugy van. — Rotter inkább a kiviteli embere. Temperamentuma szereti a csendes, a folytonos munkát, nemese lelkének megnyugvás adja meg az elismerést; szinte félve húzódik a nyilvánosság porondjától, mely máris, ebben a felléniést kereső korban erényszámba megy.

E sorok írójának a mult tanévben alkalma volt vele egy intézetnél, egy tantesztetben működhetni. Es szerzett tapasztalásai valóban bámulatra ragadtak. Soha az iskolai népszerűség még nem tanárt környezett, ugy, mint, a hogy éppen növenléki kifejezik az öreg „Rotter bácsit.“ Azok a kisse cseperedő leánykák, ott ahol lehet, körülögltek a jó bácsit és a társalgás oly közvetlenségével kedveskednek, a mi csak a szeretés bizalmából keletkezik. Ha távol

BUDAPESTI TŐZSDE.

November 6-án.

Pénz	Ár	Pénz	Ár	Pénz	Ár	Pénz	Ár
M. kir. arany. adóment. 48 .	100 50	100 80	Magy. orsz. bank részvény-társaság	310 30	310 50	Pesti közuti vaspálya	403 .
M. papíráradék adóment. 58	—	91 20	Oszt. hitelintézet	873 .	878 .	Pesti közuti vasp. élvezet-jegyek	110 .
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300	146 .	147 .	Oszt. magyar bank	153 .	155 60	Budapesti III. ker. takarék	108 .
le.) 58	146 .	147 .	I. magyar iparbank	712 .	715 .	Országos központi	452 .
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	—	—	Pesti magy. keresk. bank	199 .	202 .	Pesti hazai első	7325 .
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.)	97 50	98 .	Bécsi bizt. társulat	210 .	215 .	Egyesült Budapest fővárosi takp.	452 .
adóment. 58	—	—	Bécsi élet- a jár. bizt. társ. . .	3050 .	3075 .	Magyar ált. takarék, részvény .	88 .
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.)	114 50	115 50	Első magy. általános bizt. társ. .	70 25	71 .	Alagut	145 .
adóment. 58	—	—	Fonolere pesti bizt. társ. . . .	175 .	180 .	Általános waggon kölcs. társaság	69 .
M. 1876. kel. aranyban (els.) adó-	120 .	130 .	Magyar-francia bizt. társ. . . .	975 .	986 .	„Franklin”-társulat	198 .
ment. 58	120 50	130 .	Pannonia viszb. társ.	525 .	528 .	Ganz és társas. vasón, és gépgyár	826 .
M. kir. nyereségny-kölcsön 100 frt	126 .	136 50	Coucordia malom	1030 .	1040 .	Geschevint-féle szeszgyár	330 .
Tiszai és szegedi kölcsön 48 .	126 .	126 50	Első budapesti malom	242 .	244 .	Gyapjum, és biz. I. magyar	246 .
M. k. földm. kötvények 58	104 50	105 50	Erzsébet malom	525 .	530 .	Keresk. épülete	675 .
„rad. 58”	104 .	105 .	Hengermalom	252 .	255 .	Könyvnyomda, „Athenaeum” . . .	444 .
M. k. földm. kötvények temesi 58	104 .	105 .	Lufia malom	353 .	355 .	Pesti	1070 .
„rad. 58”	104 50	105 50	Molnárak és sütők malma	765 .	760 .	Köszönő és téglagy. (Drascho) . .	221 .
M. k. földm. kötvények horvát-h-	104 .	—	Pannonia malom	130 .	132 .	Nemzetközi waggon-kölcsön-rész-	59 .
ors. 58	104 .	—	Viktoria malom	175 50	176 50	vény-társaság	100 .
M. k. földm. kötvények erdélyi 58	104 50	105 .	„Adria” m. tengeri hajóz. részv. t.	—	—	Rimamurány-salgótarj, vasutvrtva,	171 .
„(100 frt)	98 50	99 50	Alföld-fiumei vasut 58	154 50	155 50	Salgótarjáni közúti	152 .
Szabolcs-márvány, kötv. (100 frt) 58	100 .	100 50	Ráttaszék domb-zákány vasut 58	172 50	172 50	Székely-féle vasú. és gépgyár . .	810 .
Pest var. kölcsön 1870. évből 68	107 .	107 .	Déli vasut 58	154 50	155 50	Schlick-féle vasú. és gépgy. II. kib	270 .
„1871. évből 68	107 .	109 .	Erzsebet vasut 58	172 50	172 50	Székely-féle vasú. és gépgy. II. kib	810 .
Budapest főr. 1880. kölcsön 68	100 75	101 50	Győr-sopron-ebenfurti vasut 58 .	142 .	143 .	Székely-féle vasú. és gépgy. II. kib	270 .
Budapesti bankgyen. részvényt.	100 .	100 50	Kassa-óderbergi vasut 48	180 50	181 60	Székely-féle vasú. és gépgy. II. kib	270 .
Magy. ált. hitelbank	281 .	281 60	Magyar galicizai vasut 38	157 60	158 .	Székely-féle vasú. és gépgy. II. kib	270 .
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. ellamv.	—	—	M. ny. v. (sz. győr-gráci vasut 58	232 50	233 .	Székely-féle vasú. és gépgy. II. kib	270 .
Magy. lez. a pénzügybank	89 25	89 60	Oszt. árszi vasut 58	—	—	Székely-féle vasú. és gépgy. II. kib	270 .
			Tisza-vidéki vasut 58	—	—	Székely-féle vasú. és gépgy. II. kib	270 .
			Oszt. dunagőzhajózási társ. 58 .	—	—	Székely-féle vasú. és gépgy. II. kib	270 .

Záloglevelek.		Pénz	Ár
M. földhitelint. papírték	58	102	103
" " " "	48	101	101 50
" " " "	48	99 50	97
" " arany v. ezüst	58	127	129
" jelzálogbank	52 1/2	102 50	103
" " " " " "	5 1/2	101 50	102 25
Kisbirt. orsz. földh.-int	52 1/2	101 50	102
Osztár-magyar bank o. é.	5 1/2	101 75	102 30
" " " " " "	4 1/2	99 90	100 60
" " " " " "	4 1/2	99 90	100 60
Pesti keresk. bank	6 1/2	102	103
" " " " " "	5 1/2	101	101 50
" " " " " "	5 1/2	101	101 50
Albina tak. és hitelint.	6 1/2	101	102
Elsőbbségek.			
Budapesti társchíd	58	104	105 50
Loyd-és tőzsde-épület	6 1/2	99 50	
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sora.			
Osztárk vörös-kereszt-egylet		17 50	18
Pénzmemek.			
Cs.-kir. arany (vert)		5 73	5 78
Cs.-kir. arany (kör)		5 66	5 17
Osztárk magyar 8 frtos arany		9 62	9 65
20 frankos arany		9 62	9 66
Osztárk és magyar ezüst			
Német. birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)		59 90	62 50
Ném.bankp.100 ném. bir. márkáért		59 65	62 20
Amsterdam 100 hollandi frtért		101 20	102 50
Paris 100 frankért		50 10	50 25
Svajci pénzpiaconk 100 frankért		50	50 10
London 10 font sterlingért		125 10	125 40

A szomszéd megyében, bánya vidéken, egy népes bányavárosban, járásbíró, telekkönyv, adóhivatal és fűszergabiróság székhelyén, körös-völgyi vasut által kiépíteni tervezett vonal mentén egy a piacon levő jó forgalmu

fűszer-, vas-

638 3-3

rövidárukereskedés

szabad kézből összes felszereléssel 2 házzal telekkel vagy a nélkül minden órában átvehető.

Feltételek igen kedvezők.

Értekezhetni Dr. Fényes Kálmán ügyvédnél Arad, fűtő 6-ik szám, hol a feltételek is megtudhatók.

Kiadó lakás.

A Vörösmarti-utca 3. sz. alatt

Hertschka-féle házban,

egy másodemeleti lakás, mely 5 szoba és mellékhelyiségből áll

643 1-3

azonnal kiadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a házközvető

Zádor Bertalan

az első magy. ált. biztosító társaság irodájában.

3316 1888. 637 3-3 Kijelentő járási fűszergabirósági.

Pályázati hirdetmény v.

A Seprős, Kernös és Apáti községekből Seprős község székhelyével alakított XVIII-ik számú egészségügyi körben lemondás folytán ársedésbe jött körösvízi állásnak választás utján betöltésére határidőül folyó évi november hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája Seprős községhezához kitétetik.

Pályázni kívánók felhivatnak, miszerint az 1871. évi XVIII. t.-cz. és az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-a értelmében felszerelt a magyar és román nyelv bírását igazolt okmányokkal ellátott kérvényeket folyó évi november hó 14-ik napján a kijelentő járási fűszergabirói hivatalhoz annál bizonyosabban nyújtsák be mivel az ezen határidőn túl beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A körösvízi javadalmazása:

Seprős községtől	446 frt — kr.
Apáti	210 frt — kr.
Kernös	194 frt — kr.
Összesen 850 frt — kr.	

beteglégtogatásért esetenként nappal 20 kr., éjjel 40 kr. Seprősen, mint e kör székhelyén a halott-kemlést teljesíteni tartozván, ezen vizsgálatok után esetenként 20 kr. díjazást nyer.

Kisjenő, 1888. október 18.

Péczy,
fűszergabiró.

M. kir. államvasutak. 8275188. sz. Budapesti körvasut.

Hirdetmény.

Közmunka és közlekedési m. kir. miniszter ur Ó nagyméltóságának 1888. október 28-án 48.154. sz. a. kelt magas rendelete folytán a m. kir. államvasutak igazgatóságának vezetése alatt épült budapesti körvasuton szükséges föld- és sziklamunkáknak, ültetvényeknek, fonásoknak és védőműveknek; a tám és belfalaknak, az utépít-ményeknek, a hidak és átvezetők alapozási és falazási munkáinak, ugyszintén a hidak vasszerkezetére helyezendő faalkatrészeknek, valamint a kis nyílású műtárgyak fafelszerkezetének, továbbá a pályák és pályaudvarok kavicsolásának, a felépítmény lerakásának, az épületeknek, s végre a pályák elzárásának és beosztásának helyreállítására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ajánlatok csak az összes itt felsorolt munkákra tehetők.

A körvasut megnyitására a szerződési tervezetben vaglyagosan két határidő van kitűzve, a miért is pályázók által mindkét bejegyzési határidőre külön alternatív ajánlat nyújtandó be.

Az ajánlatok alapján szolgáló tervek, a tervezeti árjegyzék és költségelőirányzat a munkák végrehajtására vonatkozó feltételek, továbbá az ajánlati minták és pályázati feltételek a m. kir. államvasutak D. I. szakosztályának építési irodájában (Budapest, VI. Andrassy-ut 73/75. szám, III. emelet 36. ajtó) reggeli 9 órától délután 1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok megtekintéséhez meghívandó művelet szintén a fentebb említett helyiségben f. évi november hó 15-étől kezdve megszerezhető.

Ezen építési tárgyalásban teendő ajánlatok legkésőbb f. é. november 22-én déli 12 óráig nyújtandók be a magy. kir. államvasutak igazgatósági épületében (Andrassy-ut 73/75. sz. a. az első emeleten A. I. (á. igazgatási) szakosztály főnökénél.

Minden ajánlat bélyegezve, lepecsételve és a következő felirattal nyújtandó be:

„Ajánlat a budapesti körvasut építési munkáinak elvállalására.”

A munkák elvállalására 30.000, azaz harmincezer frt bantárpénz készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon, vagy f. évi november 21-én déli 12 óráig leteendő a m. kir. államvasutak főpénztáránál (Budapest, Andrassy-ut 73-75. sz. földszint.)

Értékpapírok a betételt megelőző nap tözse-dei árfolyama szerint — de semmi esetre nem értéken felül — a napi árfolyam 90 százalékaival számíttatnak.

Posta utján beküldendő ajánlatok és bantárpénz tértivevény mellett adandók fel.

Budapest, 1888. évi november 1-én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

188911888. szám. Aradmegye alispánjától.

Arlejtési hirdetés.

Az arad-zámi törvényhatósági 44-81 kilométer szakaszán levő 72., 112., 114., 122., 139. és 161. számú hidak államsegély mellett eszközözendő kijavítása 1256 frt 26 kr. költségvetéssel engedélyeztetvén, ezen munkálatok biztosítása iránt f. évi november hó 20-án d. e. 10 órákor Aradvármegye alispáni hivatalánál nyilvános zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni.

A versenyre ösztönző felhivatnak, hogy a fentebb munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó s 5% nyi bantárpénzzel ellátott zárt ajánlatokat a fentebb kitűzött napon d. e. 10 óráig Aradvármegye alispánjánál annál bizonyosabban nyújtsák be, mivel a később érkezettek figyelembe vételni nem fognak.

Az árlejtési feltételek és a műszaki költségvetés az aradi kir. államépítészeti hivatalnál megtekinthetők.

Aradon, 1888. november hó 6-án.

Ormos,
alispán.

AZ UNGERLEIDER ALBERT-FÉLE

KÖNYVNYOMDA

„ARADI KÖZLÖNY” ÉS „NEUE ARADER ZEITUNG”

KIADÓ-HIVATALA

folyó évi november hó 1-től kezdve

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájába,

(bejárat a városházzal szemben)

helyeztetett át.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.